

UNIÓ EUROPEA, MÉS RESPECTE

El 2005 marca la consolidació d'una nova etapa en la Unió Europea. L'any que acabem de deixar va assolir una nova gran fita, l'ampliació a deu nous estats membres que significava l'autèntica reunificació d'Europa. Amb l'ampliació s'assolia també una nova dimensió, amb els seus 455 milions de ciutadans europeus, es convertia en la tercera potència demogràfica mundial, igualava en generació de riquesa als Estats Units, i es consolidava com la primera potència comercial i en cooperació internacional. També en el 2004 s'ha elegit el Parlament Europeu, representant la sobirania popular de la nova Unió, i hem tingut la nova Comissió, després de veure com el Parlament exercia els seus poders ben respectats pel propi president de la Comissió i també pel Consell Europeu, tots signes encoratjadors de la consolidació de les competències i l'equilibri institucional de la Unió. El 2004 ha acabat amb una altra nota positiva per la Unió i l'exercici de la seva diplomàcia, amb la satisfactòria resolució de la crisi a Ucraïna, que ha mostrat una vegada més que la Unió es la referència pels pobles que volen democràcia, llibertat i justícia.

Es interessant seguir l'anàlisi que d'aquesta nova dimensió europea es fa a Nord-Amèrica, on semblen més impressionats que nosaltres mateixos. Encara que el candidat d'Europa era John F. Kerry, la victòria del candidat republicà a la reelecció, el president Bush, ha portat a reflexionar a ambdues vores de l'Atlàntic i a superar les respectives perspectives del primer mandat de Bush Jr. En aquesta també nova etapa nord-americana, es cerca una nova relació amb la Unió Europea, tot valorant les seves potencialitats en l'immediat futur.

En aquest nou context, un recent número de la revista *The Economist*, de mitjans de desembre passat, dedicava un llarg article de fons a la Unió, article que s'afegia a un altre del novembre, ambdós dedicats a una Unió com superpotència mundial. En aquests hi han referències interessants. En el darrer llibre de T.H. Reid, periodista del *Washington Post* que acaba de publicar "Els Estats Units d'Europa", s'afirma que la Unió es el nou "superpoder" i que estem davant de la fi de la supremacia nord-americana, atès que la Unió te més gent, més riquesa i més capacitat comercial que els Estats Units.

En la mateixa línia, l'analista Jeremy Rifkin, ha afirmat en "El somni europeu", que en la Unió es te hores d'ara el lideratge de les idees, perquè mentre l'esperit americà es troba en un lànguid abandó en el passat, un nou Somni Europeu acaba de néixer, molt millor adequat a les exigències del mon actual. Aquestes posicions responen òbviament a analistes i intel·lectuals poc propers a l'administració Bush. En el cantó conservador, les coses es veuen de manera ben diferent. Es el cas de Gerard Baker, que ha escrit en el *Weekly Standard* que Europa està lliscant cap una lletja corrent d'intolerància, por i odi, el que es podria aparellar amb l'afirmació de Walter Russell Mead que es pregunta si Europa te la voluntat biològica i cultural de viure.

Les darreres opinions no son noves, al contrari, han estat la constant de l'opinió nord-americana de la primera administració de Bush Jr., recordem la imatge tan utilitzada de la contraposició entre Mart (Estats Units) i Venus (Europa), amb motiu de la guerra de l'Iraq. Mentre Mart lluitava per la pau mundial, una Europa decadent i hedonista feia cessió de les seves obligacions, acceptant la seva progressiva perdició, també es feien paral·lelismes entre l'Imperi Romà (Estats Units) i Grècia (Europa), com es podia deduir de l'article de Kennedy sobre el potencial americà quan la guerra de l'Afganistan.

Les tesis sobre la decadència europea no son noves, ni a Nord Amèrica, ni al si de la Unió Europea, i poden explicar per exemple i en part, l'opció en política exterior del govern Aznar en el seu segon mandat, especialment després de veure que els "grans" europeus no l'admetien en el seu cercle. El que si es nova, és la valoració positiva de les capacitats de la Unió Europea, que porten als analistes nord-americans a considerar que precisament la tensió transatlàntica està enfortint les voluntats europees per convertir la Unió en una autèntica superpotència mundial, tot valorant fets com la posició davant la nuclearització de l'Iran, la pressió europea sobre Rússia per signar els acords de Kyoto, la presència militar europea a Bosnia, o l'esmentada intervenció en la crisi ucraïnesa. Aquests fets, i la necessitat estratègica davant l'enfortiment de la Xina, també com a superpotència mundial, o la radicalització islamista, aconsellen que es valori millor la realitat i les possibilitats que ofereix la Unió, el que ens recorda el canvi radical dels Estats Units en relació a l'euro, valorat i acceptat quan en la crisi asiàtica es va veure que el panorama internacional era bo que comptés amb un altre divisa sòlida i estable.

La dinàmica europea que provoca aquesta revalorització a l'altra banda de l'Atlàntic, té elements certament positius per justificar-la, i els tindrà encara més si en aquest any i el proper s'assegura l'entrada en vigor del nou Tractat constitucional, la nova Comissió Europea mostra les seves capacitats per una administració potent, decidida, eficaç, transparent i creïble, i es resolen satisfactòriament les perspectives financeres pel període 2007-2013, tot recuperant-ne els retards per assolir els objectius fixats pel procés de Lisboa pel 2010. Temes conflictius els uns, difícils els altres, però que mostren la vitalitat i les possibilitats de la Unió Europea, que de nou sembla despertar més admiració i obté millor reconeixement exterior que a casa nostra, encara que al final ningú vulgui renunciar ni apartar-se del projecte que ha assegurat i assegura una de les millors i més llargues etapes de pau i progrés de la història de Europa.

Carles A. Gasòliba
Senador de CiU per Barcelona